20/04/2023

Ο Αιτωλίας Δαμασκηνός μιλάει εφ΄ όλης της ύλης – «Ζούμε σε εποχές άρνησης του Φωτός του Χριστού»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας

«Όντως, ζούμε σε εποχές άρνησης του Φωτός του Χριστού, εκ μέρους πολλών ανθρώπων. Οι αιτίες είναι πολλές, αυτή όμως που μας αφορά είναι η αδυναμία μας να αρθρώσουμε προς αυτούς λόγο απλό και βιωματικό σχετικά με την πίστη μας, αλλά και η έλλειψη παραδείγματος. Αυτές οι διαπιστώσεις ίσως μας οδηγούν και στους τρόπους προσέγγισης αυτών των ανθρώπων. Βεβαίως ο λόγος αποτελεί έναν τρόπο προσέγγισης. Νομίζω όμως πως οι αδελφοί μας αυτοί χρειάζονται να μας δουν να ζούμε την πίστη μας και να θελήσουν να μιμηθούν την γνήσια χριστιανική ζωή, ζωή εσωτερικής γαλήνης και ειλικρινών σχέσεων αγάπης.»

Αυτό ανέφερε μεταξύ άλλων ο **Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός** σε συνέντευξη που παραχώρησε στην εβδομαδιαία

Εφημερίδα της Αιτωλοακαρνανίας «Μαχητής» που κυκλοφόρησε την Τετάρτη 19 Απριλίου 2023.

Σε ερώτηση του δημοσιογράφου κ. Νικολάου Κανή για τον τρόπο που οι πιστοί προσεγγίζουν τον Επίσκοπό τους, κατά τις περιοδείες του στην Ιερά Μητρόπολή, ο Σεβασμιώτατος απάντησε μεταξύ άλλων: *«Νοιώθω πολύ έντονη την αγάπη των ανθρώπων και την εμπιστοσύνη στο πρόσωπό μου. Αυτό το έχω εισπράξει σε όλες τις επισκέψεις που έχω πραγματοποιήσει σε ένα μεγάλο γεωγραφικό κομμάτι της Ιεράς Μητροπόλεώς μας... Και στο Γραφείο μου πολλοί άνθρωποι ζητούν να με δουν για διάφορα θέματα και όλους τους υποδέχομαι και προσπαθώ να τους ακούσω. Και στις διάφορες επισκέψεις μου σε Δημόσιες Υπηρεσίες, Συλλόγους, Εκδηλώσεις – προσπαθώ να ανταποκρίνομαι σε όλες τις προσκλήσεις – οι άνθρωποι έρχονται κοντά μου με αγάπη και σεβασμό και ζητούν να με γνωρίσουν»*.

Το όραμά του για την οργάνωση του ποιμαντικού έργο της τοπικής Εκκλησίας και την ίδρυση νέων Ενοριών στο Αγρίνιο διατύπωσε επίσης σε σχετική ερώτηση, υπογραμμίζοντας ότι: *«Είναι στον άμεσο σχεδιασμό μας η δημιουργία νέων Ενοριών στην πόλη του Αγρινίου, καθώς οι περιοχές προς τις οποίες η πόλη αναπτύσσεται και επεκτείνεται δεν ποιμαίνονται ικανοποιητικά από τις υπάρχουσες Ενορίες. Είμαστε σε στενή συνεργασία με τις Δημοτικές αρχές για το θέμα αυτό, υπάρχει μια συναντίληψη γενικά και θεωρώ ότι θα προχωρήσουμε άμεσα»*.

Αναλυτικά η συνέντευξη του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνού στην Εφημερίδα «Μαχητής»:

Ποιος είναι ο ρόλος της Εκκλησίας; Τι (πρέπει να) περιμένει ο καθένας μας από την Εκκλησία και τι πρέπει να κάνει ο ίδιος;

«Η Ορθόδοξη Εκκλησία έχει κατ΄ αρχάς έναν ρόλο ορατό, ο οποίος εκφράζεται με συγκεκριμένες δράσεις: Πρώτα, συγκεντρώνει όλους εκείνους που πιστεύουν, ελπίζουν και εφαρμόζουν το θέλημα του Θεού, όπως αποκαλύφθηκε στον λόγο, το έργο και κυρίως το Πάθος και την Ανάσταση του Ιησού Χριστού. Κατά δεύτερον, η Εκκλησία μεταδίδει στον κόσμο τον Ευαγγελικό Λόγο, συνοδευόμενο από το

κήρυγμα, το οποίον τον ερμηνεύει, στηριγμένη πάντοτε στην παράδοση των Αγίων της. Τέλος, στον ορατό ρόλο της Εκκλησίας εντάσσεται το φιλανθρωπικό έργο, όχι απλώς ως κοινωνική μέριμνα, αλλά ως φανέρωση της θείας φιλανθρωπίας του Θεού προς τον άνθρωπο. Πέραν του ορατού της ρόλου, η Εκκλησία αποτελεί πηγή αγιασμού μέσω των Μυστηρίων της. Με τη δύναμη του Παναγίου Πνεύματος, ο άνθρωπος συμμετέχει κατά χάριν στην ζωή του ενσαρκωμένου Θεού, απολαμβάνοντας την νίκη Του επί του θανάτου και ακολουθώντας Τον στην Ουράνια Βασιλεία».

Οι ερμηνευτικοί Πατέρες τονίζουν ότι «η συναίσθηση της αμαρτίας μας είναι μεγάλο δώρο του Θεού, ανώτερο από την όραση αγγέλων». Πώς μπορεί ο άνθρωπος να κατανοήσει και να συγκλονιστεί από την ουσία της αμαρτίας, τη θανατηφόρα επενέργειά της στο όλον «είναι» του ανθρώπου, κι έτσι να μετανοήσει ειλικρινά με σπαραγμό και φρίκη εκ βάθους ψυχής;

«Όντως, η συναίσθηση της αμαρτίας αποτελεί την πρώτη και θεμελιώδη προϋπόθεση σωτηρίας, καθώς οδηγεί στη μετάνοια. Αυτή η όντως αυτογνωσία αποτελεί δύσκολο εγχείρημα, διότι προσκρούει στο κατ΄ εξοχήν πάθος: Τον εγωισμό και την αυτοθεΐα. Πρώτη πηγή συνειδητοποίησης της αμαρτίας είναι η μελέτη της Αγίας Γραφής, η οποία αποτελεί μέτρο αγιότητος. Δεύτερη πηγή αποτελεί η μελέτη των βίων των Αγίων μας. Στα πρόσωπά τους βλέπουμε την πρακτική εφαρμογή του Ευαγγελίου και παρακινούμαστε να κάνουμε την αυτοκριτική μας και να μιμηθούμε τον άγιο βίο τους. Τρίτη πηγή αποτελεί η έντονη και συνειδητή μυστηριακή ζωή και η προσευχή, μέσω των οποίων, η Χάρις του Αγίου Πνεύματος μας καθιστά ικανούς να διακρίνουμε τα πάθη μας και να οδηγούμεθα διαρκώς στη μετάνοια».

Πώς μπορεί ο άνθρωπος να φτάσει στην ουσιαστική πραγματοποίηση της κορυφαίας εντολής της αγάπης που δόθηκε από τον Ίδιο τον Κύριο; Να λατρέψει δηλαδή αληθινά τον Θεό και να αγαπήσει, χωρίς αναμονή ανταπόδοσης όλους τους συνανθρώπους του, ακόμα και όσους του έκαναν κακό;

«Ο άνθρωπος δεν μπορεί να αγαπήσει με τις δικές του δυνάμεις. Η φύση του δεν

είναι αυτάρκης. Για τα ανθρώπινα δεδομένα, η αγάπη νοείται ως αλληλοτροφοδότηση, δηλαδή, λίγο ως πολύ ιδιοτελής. Ανιδιοτελή αγάπη έχει μόνον ο Τριαδικός Θεός, ως ο μόνος απολύτως αυτάρκης. Για τον λόγο αυτό, η αληθινή, η πλήρως ελεύθερη από την ιδιοτέλεια αγάπη προς τον Θεό και τους ανθρώπους δεν αποτελεί ανθρώπινο κατόρθωμα, αλλά δωρεά του Αγίου Πνεύματος (Γαλλ. 5,22). Η ένωση με τον Χριστό, μας καθιστά ικανούς να μετέχουμε, αλλά και να σκορπίζουμε γύρω μας την όντως αγάπη».

Συχνά αναφέρετε στις ομιλίες σας ότι ο κόσμος εδώ στον τόπο μας, στην Αιτωλία και Ακαρνανία, σας περιέβαλλε από την πρώτη στιγμή με αγάπη, εμπιστοσύνη, ευλάβεια. Πώς την εισπράττετε αυτή την αγάπη; Πώς εκδηλώνονται οι συμπατριώτες μου;

«Νοιώθω πολύ έντονη την αγάπη των ανθρώπων και την εμπιστοσύνη στο πρόσωπό μου. Αυτό το έχω εισπράξει σε όλες τις επισκέψεις που έχω πραγματοποιήσει σε ένα μεγάλο γεωγραφικό κομμάτι της Ιεράς Μητροπόλεώς μας. Η συμμετοχή των ανθρώπων στις ιερές Ακολουθίες που τελούμε, στην Θεία Λειτουργία, στα Ιερά Ευχέλαια που τελέσαμε την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή ήταν πραγματικά εντυπωσιακή. Με συγκινεί πολύ το γεγονός, ότι στο τέλος, με υπομονή, περιμένουν να λάβουν το αντίδωρο, να προσκυνήσουν τον Τίμιο Σταυρό, να λάβουν την ευχή του Επισκόπου τους, να με καλωσορίσουν θερμά και εγκάρδια στο χωριό τους και στην Ενορία τους. Ποτέ δεν λειτούργησα σε άδειο Ναό. Και στο Γραφείο μου πολλοί άνθρωποι ζητούν να με δουν για διάφορα θέματα και όλους τους υποδέχομαι και προσπαθώ να τους ακούσω. Και στις διάφορες επισκέψεις μου σε Δημόσιες Υπηρεσίες, Συλλόγους, Εκδηλώσεις – προσπαθώ να ανταποκρίνομαι σε όλες τις προσκλήσεις – οι άνθρωποι έρχονται κοντά μου με αγάπη και σεβασμό και ζητούν να με γνωρίσουν». Είπατε συμπατριώτες σας, να σας διορθώσω και να πω συμπατριώτες μου, γιατί νιώθω και εγώ Αιτωλοακαρνάνας και πλέον είμαι ένας από εσάς».

Η κορυφαία στιγμή της θείας λειτουργίας είναι ο καθαγιασμός των Τιμίων Δώρων. Η θεία ευχαριστία διαφέρει και υπερέχει από όλα τα άλλα Μυστήρια, διότι ενώ στα άλλα μυστήρια ο Κύριος είναι παρών με τη χάρη Του και την αγιαστική Του δύναμη στο μυστήριο της θείας Ευχαριστίας, μετά την μεταβολή των Τιμίων Δώρων σε Σώμα και Αίμα Χριστού με την επίκληση του Αγίου Πνεύματος υπό του ιερέως, έχουμε πραγματική παρουσία του Χριστού. Υποστατικά και ουσιαστικά, ο άρτος και ο οίνος

δεν «σημαίνουν» απλώς τον Χριστό, αλλά τον κρατούν μέσα τους. Ο Χριστός που εισέρχεται εντός του ανθρώπου μεταβάλλει τον άνθρωπο. Σε τι συνίσταται αυτή η μεταβολή; Και πραγματοποιείται στον ίδιο βαθμό ολοκλήρωσης, στο ίδιο εσωτερικό βάθος, στην ίδια ένταση για κάθε άνθρωπο;

«Πολύ ορθά τονίζετε την ύψιστη σημασία και την μεγίστη δωρεά της Θείας Ευχαριστίας. Ο άνθρωπος που ενώνεται με τον Χριστό μέσω αυτής, μετέχει ουσιαστικά στις άκτιστες ενέργειές Του. Η μετοχή στις άκτιστες ενέργειες του Θεού συνιστά την θέωση, δηλαδή την ένταξη του ανθρώπου στην χορεία των Αγίων, οι οποίοι αποτελούν πολίτες της επουράνιας βασιλείας. Διά της θεώσεως ο άνθρωπος καθαίρεται, φωτίζεται και εξαγιάζεται. Η ενεργοποίηση αυτής της λυτρωτικής διαδικασίας απαιτεί την ανθρώπινη προαίρεση. Συνεπώς ο βαθμός ολοκλήρωσης και η έντασή της εξαρτάται από τον ζήλο ενός εκάστου των ανθρώπων. Ο Θεός ενεργεί διαρκώς για την σωτηρία του κάθε ανθρώπου, εναπόκειται όμως στον άνθρωπο να αποδεχθεί την σωτηριώδη αυτή ενέργεια».

Όλη η ζωή του Ορθόδοξου Χριστιανού θα πρέπει να είναι ευθύγραμμη με την αέναη προσπάθεια της έλξης και της απόκτησης του Αγίου Πνεύματος. Πώς λοιπόν κατακτάται αυτή η χάρη του Θεού; Πώς κατορθώνεται η διαμονή και παραμονή του Αγίου Πνεύματος μέσα μας;

«Η ερώτησή σας αυτή αναδεικνύει το μεγαλείο της νηπτικής πατερικής παραδόσεώς μας. Κατά του νηπτικούς πατέρες, πρώτος τρόπος είναι η εργασία των εντολών του Θεού. Δεύτερος τρόπος, παράλληλος με τον πρώτο, είναι η προσευχή, η οποία σταδιακά, διανοίγει τους οφθαλμούς της ψυχής και οδηγεί στην βασιλίδα των αρετών, την ταπεινοφροσύνη και την διαρκή μετάνοια. Εάν οι δύο αυτοί δρόμοι ακολουθηθούν με ζήλο και συνέπεια, ο άνθρωπος πλησιάζει διαρκώς προς την θέωση, βιώνει δηλαδή την προσωπική του Πεντηκοστή και έρχεται σε προσωπική σχέση με τον Χριστό. Στην κατάσταση αυτή δεν κατακτά, αλλά κατακτάται από το Άγιον Πνεύμα».

Υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι ζουν μακριά από το Φως του Χριστού, δεν επιζητούν την ψυχολυτρωτική χάρη του Αγίου Πνεύματος. Δεν πιστεύουν σ’ αυτά τα πράγματα. Αποκλείουν την ύπαρξη της αιωνιότητας. Ως επίσκοπος και πνευματικός πατέρας όλων μας, τι θα λέγατε σ’ αυτούς του

ανθρώπους, οι οποίοι είναι ισάξιοι δούλοι του Θεού;

«Όντως, ζούμε σε εποχές άρνησης του Φωτός του Χριστού εκ μέρους πολλών ανθρώπων. Οι αιτίες είναι πολλές, αυτή όμως που μας αφορά είναι η αδυναμία μας να αρθρώσουμε προς αυτούς λόγο απλό και βιωματικό σχετικά με την πίστη μας, αλλά και η έλλειψη παραδείγματος. Αυτές οι διαπιστώσεις ίσως μας οδηγούν και στους τρόπους προσέγγισης αυτών των ανθρώπων. Βεβαίως ο λόγος αποτελεί έναν τρόπο προσέγγισης. Νομίζω όμως πως οι αδελφοί μας αυτοί χρειάζονται να μας δουν να ζούμε την πίστη μας και να θελήσουν να μιμηθούν την γνήσια χριστιανική ζωή, ζωή εσωτερικής γαλήνης και ειλικρινών σχέσεων αγάπης. Τώρα, ως πνευματικός πατέρας όλων, όπως είπατε, θεωρώ πως πρέπει να επαληθεύσω αυτόν ακριβώς τον χαρακτηρισμό: Πατέρας, δηλαδή άνθρωπος ανύσταχτου ενδιαφέροντος, διακριτικής παρουσίας, διαρκούς διαθεσιμότητας και απόλυτου σεβασμού στην ελευθερία του κάθε προσώπου. Παράλληλα, οφείλω να συμβάλλω στη μαρτυρία μιας Εκκλησίας, η οποία να λειτουργεί ως οικογένεια, με ενότητα και χαρά. Μία τέτοια εκκλησιαστική ζωή νομίζω πως θα μιλήσει προς την κοινωνία μας καλύτερα και από το αρτιότερο κήρυγμα».

Οι ατέλειες κάποιων ιερέων, κάποιων ρασοφόρων γενικά, γίνονται συχνά αφορμή απομάκρυνσης από την εκκλησία, ανθρώπων που δεν διαθέτουν εδραία και ακλόνητη πίστη. Πρόκειται για ένα γεγονός το οποίο συνέβαινε και συμβαίνει. Ο λόγιος μοναχός Ιωσήφ Βρυέννιος και πολλοί πατέρες της Ορθοδοξίας έχουν αναφερθεί πολλάκις. Είναι αυτό ένα μείζον πρόβλημα για την εκκλησία και το πλήρωμα;

«Η ερώτησή σας με βοηθά να συμπληρώσω την προηγούμενη απάντησή μου, μέσω, όμως, της αρνητικής οδού. Όση επίδραση έχει το καλό παράδειγμα, τόσο το κακό παράδειγμα μπορεί να σκανδαλίσει και, πολύ φοβούμαι, συχνά ανεπανόρθωτα. Έτσι, αυτό το μείζον πρόβλημα για την Εκκλησία γίνεται μεγαλύτερο για την κοινωνία. Πρέπει με κάθε τρόπο να ενισχυθεί η πεποίθηση πως, για την κοινωνία αποτελούμε εικόνα Χριστού. Οι άνθρωποι γνωρίζουν τον Χριστό μέσω ημών. Αντιλαμβάνεστε την ευθύνη μας; Εντός της Εκκλησίας μπορεί να θεολογούμε υπέροχα ή και να έχουμε τρόπους να υπερβαίνουμε τις ανθρώπινες ατέλειες, έχοντας γνωρίσει τον Χριστό μέσω των αγίων Του. Για πολλούς ανθρώπους όμως αυτό αποτελεί πολυτέλεια. Πρέπει λοιπόν να αποκτήσουμε βαθιά συναίσθηση της

ευθύνης μας, ώστε να προσφέρουμε την καλή μαρτυρία, αλλά και να υψώσουμε ανάχωμα στα πάθη και τις αδυναμίες μας».

Σεβασμιότατε, έχετε στα άμεσα σχέδιά σας την ίδρυση και άλλων ενοριών στο Αγρίνιο και στο Μεσολόγγι; Και τι σκέφτεστε να κάνετε με το δωρηθέν οικόπεδο στα Αγιοβασιλιώτικα; Θα γίνει ιερός ναός των Αιτωλοακαρνάνων Αγίων;

«Είναι στον άμεσο σχεδιασμό μας η δημιουργία νέων Ενοριών στην πόλη του Αγρινίου, καθώς οι περιοχές προς τις οποίες η πόλη αναπτύσσεται και επεκτείνεται δεν ποιμαίνονται ικανοποιητικά από τις υπάρχουσες Ενορίες. Είμαστε σε στενή συνεργασία με τις Δημοτικές αρχές για το θέμα αυτό, υπάρχει μια συναντίληψη γενικά και θεωρώ ότι θα προχωρήσουμε άμεσα. Αυτό ισχύει και για τα Αγιοβασιλιώτικα που αναφερθήκατε. Τώρα όσον αφορά την Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου, μέχρι στιγμής έχουμε διαπιστώσει, ότι οι Ενορίες που υπάρχουν καλύπτουν τις ποιμαντικές ανάγκες του αστικού ιστού της πόλεως και δεν συντρέχει η ανάγκη για την ίδρυση νέων Ενοριών».

Σεβασμιότατε, σας ευχαριστώ θερμά που ανταποκριθήκατε άμεσα με τόση αγάπη, καλοσύνη και ευγένεια στην πρόσκλησή μου για τη σημερινή μας συνέντευξη. Εύχομαι ολόψυχα ο Τριαδικός Θεός να ευλογεί το έργο σας και να το κατευθύνει πάντα προς την ψυχωφέλεια όλων μας.

«Και εγώ σας ευχαριστώ για την φιλοξενία και την δυνατότητα που μου δώσατε να επικοινωνήσω, μέσω της έγκριτης Εφημερίδος σας, με τους αναγνώστες σας σε ολόκληρη την Αιτωλοακαρνανία. Εύχομαι σε όλους το φως της Αναστάσεως να φωτίζει και να ζεσταίνει τις καρδίες σας».